

Soudy jako subjekty civilního procesu

Občanské právo
procesní I

JUDr. Ing. Radovan Dávid

Soudy

- Odkaz na minulé přednášky
- V rámci občanského soudního řízení je nutné zkoumat pravomoc a příslušnost soudů

Pravomoc

- Pravomocí soudů rozumíme souhrn oprávnění určitého orgánu jednat a rozhodovat v určitých (zákonem vymezených) záležitostech, resp. jde o vymezení okruhu věcí (rozsah záležitostí), které soudy projednávají a rozhodují
- § 2 OSŘ - v občanském soudním řízení soudy projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci a provádějí výkon rozhodnutí
- § 7 OSŘ – odkaz na občanskoprávní, rodinněprávní, obchodněprávní a pracovněprávní vztahy
- Lze smluvně dohodnout, že danou věc budou rozhodovat ne soudy, ale rozhodci

Pravomoc soudů

- Zúžení soudní pravomoci – ve věcech ze soukromoprávních vztahů (občanskoprávních, rodinných, obchodních a pracovních) soudní pravomoc není dána (je odejmuta) a tyto věci jsou zákonem svěřeny do pravomoci jiných orgánů.
- Rozšíření soudní pravomoci – Soudy v civilním řízení nerozhodují ve věcech veřejného práva, není-li jim zákonem takové rozhodování svěřeno.

Pravomoc soudů

- Dělená pravomoc
 - § 8 OSŘ – nejprve musí být obligatorně provedeno řízení u jiného orgánu, pravomoc soudu nastane až tehdy, když věc nebyla u tohoto orgánu s konečnou platností vyřešena (v současné době se neužívá)
- Spory o pravomoc
 - Vznikají mezi soudy na straně jedné a jinými orgány na straně druhé, resp. obecnými a správními soudy
 - Odkaz na z. č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů

Pravomoc soudů

- § 104 odst. 1 OSŘ - Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) zůstávají přitom zachovány.

Příslušnost

- Příslušnost soudu znamená určení toho článku ze soustavy soudů, který má danou věc projednat a rozhodnout
- Jde o vymezení rozsahu působnosti mezi soudy navzájem)
- Věcná
- Místní
- Funkční

Věcná příslušnost

- Vymezuje rozsah působnosti mezi jednotlivými články soudní soustavy
- Určuje, který článek má věc projednat a rozhodnout
- § 9 OSŘ – zásadně okresní soud
- Zákon uvádí výjimky - § 9 odst. 2 až 5 OSŘ
 - Např. ochrana osobnosti
- Pro určení jsou rozhodující okolnosti v době zahájení řízení
 - Případné spory dle § 104a OSŘ
 - Odkaz na § 104b OSŘ
 - Perpetuatio fori

Místní příslušnost

- Vymezuje rozsah působnosti mezi soudy stejného článku tak, že určuje, který soud má projednat a rozhodnout konkrétní věc
- Obecná a zvláštní
- Obecná
 - Obecný soud žalovaného - § 84 a násl. OSŘ
 - Určení dle § 85 a násl. OSŘ
- Zvláštní
 - Obligatorní (výlučná) - § 88 OSŘ
 - Fakultativní (daná na výběr) - § 87 OSŘ

Místní příslušnost

- Dohoda na místní příslušnosti (prorogace)
 - § 89a OSŘ – jen v obchodních věcech
- Perpetuatio fori
 - Příslušným je soud, který byl příslušný v době zahájení řízení, i kdyby se změnila okolnosti
- Zkoumání místní příslušnosti
 - Z úřední povinnosti
 - Na základě námítka účastníka - § 105 OSŘ

Výjimky ze zásady místní příslušnosti

- Přenesení příslušnosti
 - Pouze tam, kde to stanoví zákon
 - Péče o nezletilé (§ 177 odst. 2 OSŘ), opatrovnická řízení (§ 193 OSŘ)
- Delegace (přikázání věci)
 - Vhodná - § 12 odst. 2 OSŘ
 - Nutná - § 12 odst. 1 OSŘ
 - O přikázání věci rozhoduje soud, který je nejbližše společně nadřízen příslušnému soudu a soudu, jemuž má být věc přikázána.

Spory

- Dojde-li soud k závěru, že není místně příslušný, postoupí věc soudu, který za místně příslušný považuje (§ 105 odst. 2 OSŘ)
- Dojde-li i soud, kterému byla věc postoupena, k závěru, že není místně příslušný, předloží věc svému nadřízenému soudu (§ 105 odst. 3 OSŘ)

Funkční příslušnost

- Funkční příslušnost vymezuje rozsah působnosti mezi jednotlivými články soustavy soudů tak, že určuje, který článek má projednat a rozhodnout konkrétní stejnou věc na základě opravného prostředku postupně po sobě

Účastníci řízení

- 1. definice
 - účastníky jsou žalobce a žalovaný
 - platí ve sporném řízení (§ 90)
- 2. definice
 - účastníky jsou navrhovatel a ti, o jejichž právech a povinnostech má být v řízení jednáno (§ 94 odst. 1)
 - platí pro nesporná řízení, která lze zahájit i bez návrhu
- 3. definice
 - účastníky jsou navrhovatel a ti, které zákon za účastníky označuje

Sporné řízení

- Zásada kontradiktornosti
 - Procesní strany stojí v protikladném postavení a uplatňují protichůdné zájmy
 - Ve sporu jsou vždy dvě strany
 - Žalobce
 - Žalovaný

Společenství účastníků

- Na některé nebo na obou stranách vystupuje více než jeden účastník
 - Aktivní společenství
 - Pasivní společenství
- Další možné dělení
 - Samostatné společenství (§ 91 odst. 1)
 - Nerozlučné společenství (§ 91 odst. 2)
 - Dobrovolné x nucené

Vedlejší účastenství

- Vedlejším účastníkem je třetí osoba, která má právní zájem na úspěchu strany, kterou podporuje
- Procesní stranu podporuje svou procesní činností
 - Nesmí odporovat procesním úkonům hlavní strany

Hlavní intervence

- Probíhá-li spor o určité právo nebo věc mezi dvěma osobami, může proti oběma podat žalobu třetí osoba, která má zato, že právo či věc patří jí
- V intervenčním procesu je třetí osoba žalobcem
- Na straně žalované vzniká procesní společenství účastníků řízení základního procesu
- Vyhoví-li soud hlavnímu intervenientovi, zamítne žalobu ze základního procesu

Účastníci v nesporném řízení

- Druhá definice:
 - Účastníky jsou
 - navrhovatel
 - ti, o jejichž právech a povinnostech má být v řízení jednáno;
- Platí pro řízení, která lze zahájit i bez návrhu

- Třetí definice:
 - Účastníky jsou
 - navrhovatel
 - ti, které zákon za účastníky označuje
- Platí pro řízení, která lze zahájit pouze na návrh

Změny v účastenství

- § 94 odst. 3 a 4
- Neúčastní-li se řízení ten, o jehož právech a povinnostech se jedná, soud jej přibere do řízení jako účastníka
- Účastní-li se naopak někdo, o jehož práva a povinnosti v řízení nejde, soud jeho účast ukončí

Způsobilost být účastníkem řízení

- Způsobilost být účastníkem řízení (procesní subjektivitu) má
 - Ten, kdo má způsobilost k právům a povinnostem podle hmotného práva, tedy fyzické a právnické osoby
 - Ten, komu ji zákon přiznává
 - Např. správce daně

Způsobilost být účastníkem řízení

- Jedná se o procesní podmínku
- Nedostatek způsobilosti být účastníkem je neodstranitelným nedostatkem procesní podmínky, což vede k zastavení řízení
- Dojde-li k její ztrátě v průběhu řízení, je možné procesní nástupnictví (§ 107)

Procesní způsobilost

- Způsobilost před soudem účinně samostatně jednat, činit procesní úkony
- Účastník má procesní způsobilost v rozsahu, v jakém má způsobilost k právním úkonům podle hmotného práva
- Výjimečně má procesní způsobilost i ten, kdo není hmotněprávně způsobilý (např. § 186 odst. 3)
- Výjimka v § 23
- Nedostatek lze odstranit zastoupením
 - Zákonným zástupcem (§ 22)
 - Opatrovníkem (§ 29, § 176, § 192,)

Věcná legitimace

- Aktivní věcná legitimace – žalobce je nositelem subjektivního hmotného práva, které u soudu uplatnil
- Pasivní věcná legitimace – žalovaný je nositelem subjektivní povinnosti, které se po něm žalobce domáhá nebo která má být určena
- Věcná legitimace ve sporném řízení není podmínkou řízení ani předpokladem účastenství, její nedostatek nevede k zastavení řízení
- Věcná legitimace je předpokladem úspěšnosti žaloby
- Není-li dána věcná legitimace, soud žalobu zamítne (jde o meritorní rozhodnutí)

Zastoupení účastníků

- Zástupcem je ten, kdo jedná za jiného jeho jménem
- Práva a povinnosti vznikají přímo zastoupenému
- Zastoupení v civilním procesu je nutno odlišovat od zastoupení podle hmotného práva
- Řídí se procesním právem

Druhy zastoupení

- Zastoupení na základě
 - zákona
 - plné moci
 - rozhodnutí

Zákonné zastoupení

- V případě, kdy
 - Účastník není procesně způsobilý (§ 22)
 - Účastník s částečnou způsobilostí k právním úkonům (§ 23)
 - soud může rozhodnout o povinnosti zastoupení zákonným zástupcem, přestože by účastník v této věci mohl jednat samostatně
 - důsledkem je úplná procesní nezpůsobilost pro dané řízení

Zákonní zástupci nezletilého

- Rodiče (§ 36 ZR)
 - kterýkoliv z nich
 - v případě neshody rozhodne soud (§ 49 ZR)
- Poručník (§ 78 ZR)
- Kolizní opatrovník (§ 37 odst. 2 ZR)
- Pěstoun (§ 45c ZR)
- Opatrovník pro správu jmění (§ 37b ZR)
- Osoba, jíž bylo dítě svěřeno do výchovy (§ 45 ZR)

Zákonní zástupci osoby zbavené (omezené) způsobilosti k právním úkonům

- Opatrovník (§ 27 odst. 2 OZ)
- Kolizní opatrovník (§ 30 OZ)

Nedostatek zastoupení zákonným zástupcem

- Odstranitelný nedostatek
- Soud
 - dá podnět k ustanovení opatrovníka
 - sám opatrovníka ustanoví, je-li tu nebezpečí z prodlení (§ 29 odst. 1)

Plná moc

- Jednostranný procesní úkon
- Zmocnitel musí mít procesní způsobilost
- Plnou moc zmocněnec nepodepisuje (jde o jednostranný úkon)
- Druhy
 - procesní plná moc
 - prostá plná moc

Procesní zmocněnci

- Procesními zmocněnci mohou být
 - fyzické osoby
 - právnické osoby
 - správní orgán uvedený v § 26 odst. 2
- Právnické osoby a správní orgán mohou zastupovat jenom v případech stanovených zákonem
- V téže věci může mít účastník jenom jednoho zvoleného zástupce

Fyzické osoby jako zmocněnci

- Advokát (§ 25)
- Notář (§ 25a)
- Patentový zástupce (§ 25b)
- Obecný zmocněnec (§ 27)

Advokát

- Může zastupovat v kterékoliv věci
- Lze mu udělit pouze procesní plnou moc
- Právo substituce - oprávnění dát se zastoupit
 - jiným advokátem
 - s výjimkou případů povinného zastoupení advokátním koncipientem nebo svým zaměstnancem jako dalším zástupcem

Notář

- Může zastupovat jen v rozsahu vyplývajícím z NŘ
 - v řízení podle části V. OSŘ
 - v některých nesporných řízeních
 - ve věcech souvisejících se správou majetku
- Lze mu udělit pouze procesní plnou moc
- Právo substituce
 - jiným notářem
 - s výjimkou povinného zastoupení notářským kandidátem nebo koncipientem

Patentový zástupce

- Rozsah oprávnění zastupovat je omezen na věci vyplývající ze zákona č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích
 - Typicky spory týkající se průmyslového vlastnictví
- Lze mu udělit i prostou plnou moc

Právnícké osoby jako zmocněnci

- Odborová organizace (§ 26 odst. 1)
 - zastupování svých členů krom obchodních věcí
- Právnícká osoba chránící před diskriminací (§ 26 odst. 3)
- Právnícká osoba chránící autorská práva (§ 26 odst. 4)
- Stát (§ 26a)
 - zastupuje obce
 - je-li proti obci uplatněn nárok na určení vlastnictví k nemovitosti, kterou obec nabyla od státu nebo na její vyklizení

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí

- Jde-li o věci se vztahem k cizině, může zastupovat v řízeních
 - ve věcech péče o nezletilé
 - o určení nebo změnu vyživovací povinnosti
 - o výkon rozhodnutí ukládajícího povinnost k placení výživného

Zánik zmocnění

- Odvolání zmocnitelem, výpověď zmocněncem
 - Jedná se o jednostranný procesní úkon adresovaný soudu
- Udělením plné moci jinému zmocněnci
- Ztrátou procesní subjektivity zmocnitele nebo smrtí či zánikem zmocněnce
- Dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo skončeno řízení, pro které byla udělena

Zastoupení na základě rozhodnutí

- Zastoupení procesně nezpůsobilé osoby, za kterou nemá kdo jednat (§ 29 odst. 1 a 2)
- Zastoupení procesně způsobilého účastníka (§ 29 odst. 3)
- Zastoupení na základě § 30

Zastoupení procesně nezpůsobilé fyzické osoby

- Fyzická osoba není procesně způsobilá
- Fyzická osoba nemá zákonného zástupce
- Postup soudu
 - není-li nebezpečí z prodlení, dá podnět soudu péče o nezletilé nebo opatrovnickému soudu, aby ustanovil opatrovníka
 - je-li nebezpečí z prodlení, ustanoví opatrovníka sám

Zastoupení právnické osoby

- Není zde osoba oprávněná jednat za právnickou osobu, zejména právnická osoba nemá ustanoven statutární orgán a není zde ani jiná osoba uvedená v § 21 nebo
- Je sporné, kdo je osobou oprávněnou jednat za právnickou osobu
- Je-li nebezpečí z prodlení, soud ustanoví zástupce

Zastoupení procesně způsobilé fyzické osoby

- Soud může ustanovit zástupce
 - neznámým dědicům zůstavitele
 - není-li pobyt účastníka není znám
 - nepodařilo-li se doručit na známou adresu v cizině
 - účastníku, jenž byl stížen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení
 - účastníku, jenž není schopen se srozumitelně vyjadřovat
- Soud ustanoví opatrovníka, nebo přijme jiné vhodné opatření

Zastoupení na základě § 30

- Účastník splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků
- Zástupce je zapotřebí k ochraně jeho zájmů
- Soud ustanovení zástupce, pouze požádá-li o to účastník

Procesní úkony účastníků

- Procesní úkon je projev vůle subjektu řízení, jehož předpoklady a následky upravuje procesní právo
- Pojem procesní úkon není totožný s pojmem (hmotně)právní úkon

Procesní úkony

- Dispoziční x prosté
- Jednostranné x dvoustranné

Předběžná řízení

- Jedná se zde o specifické instituty
- Jde o činnost soudu před zahájením řízení,
- Některá lze za stanovených podmínek realizovat i po zahájení řízení

Předběžná a zajišťovací řízení

- Smírčí a zajišťovací řízení lze dělit na
 - Smírčí řízení
 - Zajišťovací řízení
 - Předběžná opatření
 - Zajištění důkazu

Smírčí řízení před zahájením řízení

- § 67 a násl.
- Tzv. praetorský smír (je nutno odlišit od smíru dle § 99 OSŘ, kdy nejde o samostatné řízení, ale součást řízení nalézacího)
- V dané věci by musela být dána pravomoc civilních soudů
- Jde o práva a povinnosti, se kterými mohou účastníci dle hmotného práva nakládat
- Věcně příslušný: soud, který by byl příslušný k rozhodování věci, může však provést i okresní soud, byť by jinak byl příslušný krajský soud,
- Místně příslušným je kterýkoliv okresní soud
- Přítomnost a součinnost účastníků není možné vynucovat
- Podání návrhu nemá hmotněprávní ani procesní účinky, které jsou spojovány s podáním návrhu na zahájení soudního řízení (např. vliv na běh promlčecí doby)

Smírčí řízení před zahájením řízení

- Smír nelze uzavřít
 - Ve věcech, kde lze řízení zahájit i bez návrhu
 - Ve věcech osobního stavu (např. rozvod manželství, osvojení)
 - Kde je potřebné vydání konstitutivního rozhodnutí soudu a jen dohoda účastníků nepostačuje
- Soud uzavřený smír schválí (usnesením)
 - Pokud není v rozporu s právními předpisy - rozpor s kogentními normami hmotného práva
 - Má účinky pravomocného rozsudku
 - Vzniká překážka rei iudicatae

Smírčí řízení před zahájením řízení

- Proti usnesení o schválení smíru
 - Není přípustné odvolání, lze však podat žalobu na neplatnost smíru pro jeho rozpor s hmotným právem do 3 let od právní moci usnesení o schválení
 - Proti usnesení o neschválení smíru však odvolání přípustné je
- Žaloba na obnovu řízení
- Žaloba pro zmatečnost
- Žaloba na neplatnost smíru, pokud je neplatný dle hmotného práva (lze podat do 3 let od právní moci)

Schválení soudní smíru v průběhu soudního řízení

- Základem je úkon účastníků, kterým v průběhu řízení uzavírají dohodu o celém předmětu řízení nebo jeho části
- Nejde o speciální řízení, ale o součást řízení nalézacího
- Soudem schválený smír plně nahrazuje rozsudek ve věci a má totožné účinky co do právní moci a vykonatelnosti
- Dohoda může i překročit předmět řízení, ale nesmí vybočit z rozsahu civilní pravomoci soudu
- Přípustný je v případech, kdy to připouští povaha věci
- Soud se má v takových případech o smír vždy pokusit

Předběžná opatření

- Předběžné opatření je rozhodnutí soudu vydané ve formě usnesení, kterým soud
 - Dočasně ukládá povinnosti účastníkům předběžného řízení (účastníkům řízení), případně jinak upravuje jejich právní poměry před vydáním meritorního rozhodnutí
- Lze nařídit
 - před zahájením řízení (§ 74 a násl. OSŘ)
 - v průběhu řízení (§ 102 OSŘ)

Podmínky pro nařízení předběžného opatření

- Předběžné opatření lze vydat, jestliže
 - je třeba zatímně upravit poměry účastníků nebo
 - existuje obava, že by výkon rozhodnutí byl ohrožen
- Příslušný soud, jako by šlo o věc samu (pozor na §76a a §76b)
- Účastníky jsou navrhovatel a ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu
- Na návrh
- V řízeních, která lze zahájit i bez návrhu, lze předběžné opatření nařídit i bez návrhu

Lhůty pro rozhodnutí o nařízení předběžného opatření

- Bezodkladně
- Není-li tu nebezpečí z prodlení, pak od podání návrhu do
 - 7 dnů
 - 24 hodin u předběžného opatření dle §76a OSŘ
 - 48 hodin u předběžného opatření dle § 76b OSŘ

Povinnosti ukládané předběžným opatřením

- Předběžným opatřením může být účastníku uloženo zejména, aby
 - platil výživné v nezbytné míře;
 - odevzdal dítě do péče druhého z rodičů nebo do péče toho, koho označí soud;
 - poskytl alespoň část pracovní odměny, jde-li o trvání pracovního poměru a navrhovatel ze závažných důvodů nepracuje;
 - složil peněžitou částku nebo věc do úschovy u soudu;
 - nenakládal s určitými věcmi nebo právy;
 - něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel.
- Uložení povinnosti třetí osobě jen tehdy, lze-li to na ní spravedlivě žádat (§ 76 odst. 1, 2 o.s.ř.)

Náležitosti návrhu na nařízení PO

- Obecné náležitosti návrhu dle § 42 odst. 4 OSŘ
- Jméno, příjmení a bydliště účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců,
- Vylíčení skutečností o tom, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen,
- Vylíčení skutečností, které odůvodňují předběžné opatření,
- Jakého předběžného opatření se navrhovatel domáhá
- Navrhovatel je povinen připojit listiny, kterých se dovolává
- Pokud návrh neobsahuje tyto náležitosti nebo je nesrozumitelný, či neurčitý tak, že v řízení nelze pokračovat; předseda senátu návrh odmítne, aniž by postupoval dle § 43 OSŘ

Jistota dle § 75b OSŘ

- K zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením je navrhovatel povinen složit u soudu jistotu
- Výše jistoty
 - 10.000,- Kč,
 - v obchodních věcech 50.000,- Kč
- Nebude-li složena, návrh na PO bude odmítnut
 - Výjimky z povinnosti složit jistotu – viz. § 75b odst. 3 OSŘ

Rozhodnutí o předběžném opatření

- Předseda senátu rozhoduje bez slyšení účastníků
- Pro předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně
- Lze navrhovateli uložit, aby podal u soudu žalobu ve stanovené lhůtě
- Lze stanovit, že předběžné opatření bude trvat jen po určenou dobu
- Usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je vykonatelné **vyhlášením**. Nedošlo-li k vyhlášení, je vykonatelné, jakmile bylo
 - **vydáno**, jedná-li se o předběžné opatření podle § 76a a 76b OSŘ,
 - **doručeno** tomu, komu ukládá povinnost, jedná-li se o předběžné opatření podle § 76.

Zánik a zrušení předběžných opatření

- Předběžné opatření zanikne, jestliže
 - návrhovač nepodal v zákonné lhůtě nebo ve lhůtě soudem určené návrh na zahájení řízení;
 - nebylo návrhu ve věci samé vyhověno;
 - bylo návrhu ve věci samé vyhověno a uplynulo patnáct dní od vykonatelnosti rozhodnutí o věci;
 - uplynula určená doba, po kterou mělo trvat.
- Předběžné opatření předseda senátu zruší, jestliže pominou důvody, pro které bylo nařízeno

Zajištění důkazu

- § 78 a násl.
- Před zahájením řízení o věci samé lze na návrh zajistit důkaz, je-li obava, že později jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi.
- K zajištění důkazu je příslušný soud, který by byl příslušný k řízení o věci, nebo soud, v jehož obvodu je ohrožený důkazní prostředek.
- Zajištění důkazu provede předseda senátu způsobem předepsaným pro důkaz, o který jde.
- Není-li tu nebezpečí z prodlení, mají účastníci ve věci samé právo být přítomni u zajištění důkazu.

Zajištění důkazu zápisem

- Dle § 78a může být důkaz zajištěn také notářským nebo exekutorským zápisem o skutkovém ději nebo o stavu věci, jestliže se skutkový děj udál v přítomnosti notáře nebo soudního exekutora nebo jestliže notář nebo soudní exekutor osvědčil stav věci

Zahájení řízení

- Obecně lze řízení zahájit na návrh
- Některá řízení lze zahájit soudem i bez návrhu (zpravidla tzv. nesporná řízení)

Žaloba

- Žaloba (návrh na zahájení řízení) je procesní úkon, kterým se žalobce obrací na soud se žádostí o poskytnutí právní ochrany proti určitému žalovanému
- Zahajuje řízení
- Vymezuje jeho předmět
- Zakládá povinnost soudu o něm v souladu s právem rozhodnout

Žalobní právo

- Součást práva na soudní ochranu (právo na spravedlivý proces)
 - Subjektivní právo každého jednotlivce vůči státu jako povinnému subjektu na poskytnutí náležité právní ochrany tomu, kdo se jí dovolá
 - Samostatné subjektivní veřejné právo vůči státu na poskytnutí takové právní ochrany v procesu, který garantuje maximálně spravedlivé rozhodnutí

Druhy žalob

- Na plnění
- Určovací
- Statusové

- Konstitutivní

Náležitosti žaloby (návrhu na zahájení řízení)

- Obecné náležitosti - § 42 odst. 4
- Zvláštní náležitosti žaloby (návrhu na zahájení řízení) - § 79 odst. 1

Obecné náležitosti návrhu

- Pokud zákon pro podání určitého druhu nevyžaduje další náležitosti, musí být z podání patrné,
 - kterému soudu je určeno,
 - kdo je činí,
 - které věci se týká
 - co sleduje, a
 - musí být podepsáno a datováno.

Zvláštní náležitosti žaloby

- Návrh musí kromě obecných náležitostí obsahovat
 - jméno, příjmení a bydliště účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců,
 - vylíčení rozhodujících skutečností,
 - označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává
 - musí být z něj patrné, čeho se navrhovatel domáhá.
- Listinné důkazy musí být přiloženy

Žalobní petit

- Návrh autoritativního výroku soudu, který vyjadřuje, čeho se žalobce konkrétně domáhá
 - Jednoduchý petit
 - Složený petit
 - Eventuální petit
 - Alternativní petit
 - Alternativa facultas

Účinky podání žaloby

- Procesní
 - Vznik překážky litispendence
 - Perpetuatio fori
 - Vyčerpání práva volit mezi více místně příslušnými soudy
 - Povinnost soudu provést řízení
- Hmotněprávní
 - Zachování lhůt